SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 73/2013-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti G., a. s., B., zastúpenej advokátom JUDr. F. N., Advokátska kancelária F., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv zaručených v čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj v čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj v čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 MCdo 2/2010 zo 17. februára 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti G., a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. apríla 2011 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti G., a. s., B. (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách „sťažovateľ“), zastúpenej advokátom JUDr. F. N., Advokátska kancelária F., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv zaručených v čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj v čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj v čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 MCdo 2/2010 zo 17. februára 2011.

Z obsahu predloženej sťažnosti vyplýva, že:

«Dňa 21. 10. 2002 vydala P., IČO:... (ďalej len „DZP“) v zmysle ustanovení zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v príslušnom znení (ďalej len „ZoZP“) Platobný výmer č. 847/2002 (ďalej len „Platobný výmer I“), ktorým zaviazala platiteľa poistného - Nemocnicu s poliklinikou Č. (v súčasnosti K.), so sídlom: Č., IČO:... (ďalej len „Povinný“) uhradiť dlžné poistné na povinné zdravotné poistenie. Povinný podal voči Platobnému výmeru I Odvolanie zo dňa 11. 11. 2002. Rozhodnutím DZP č. 847/2002 zo dňa 03. 01. 2003 bolo odvolanie Povinného zamietnuté a Platobný výmer I potvrdený. Platobný výmer I ako exekučný titul nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť.

Dňa 21. 10. 2002 vydala DZP v zmysle ustanovení ZoZP Platobný výmer č. 848/2002 (ďalej len „Platobný výmer II“), ktorým zaviazala Povinného uhradiť poplatok z omeškania. Povinný podal voči Platobnému výmeru II Odvolanie zo dňa 11. 11. 2002. Rozhodnutím DZP č. 848/2002 zo dňa 03. 01. 2003 bolo odvolanie Povinného zamietnuté a Platobný výmer II potvrdený. Platobný výmer II ako exekučný titul nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť.

Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 07. 07. 2005 DZP postúpila súbor pohľadávok, ktorých súčasťou boli aj pohľadávky predpísané Platobným výmerom I a Platobným výmerom II (Platobný výmer I a Platobný výmer II ďalej spolu aj ako „Platobné výmery“) Povinnému, spolu s príslušenstvom a všetkými právami s nimi spojenými na postupníka - spoločnosť Z., s. r. o., IČO:... Následne dňa 29. 09. 2006 boli pohľadávky vyplývajúce z vyššie uvedených Platobných výmerov postúpené na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo spoločnosti Z., s. r. o., IČO:... na Sťažovateľa.

Sťažovateľ sa Návrhom na vykonanie exekúcie domáhal vykonania exekúcie proti Povinnému na základe exekučných titulov - Platobných výmerov.

Okresný súd Čadca v rámci exekučného konania svojím Uznesením sp. zn. 4Er 371/2007-140 zo dňa 29. 01. 2008 (ďalej len ..Rozhodnutie OS") inter alia zamietol návrhy Povinného na odklad a zastavenie exekúcie, ako aj námietky Povinného proti upovedomeniu o začatí exekúcie. ...

Uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 CoE/67/2008 zo dňa 27. 02. 2009 (ďalej len „Rozhodnutie KS") bolo Rozhodnutie OS vo výroku, ktorým súd zamietol návrh Povinného na zastavenie exekúcie potvrdené.

Následne na základe podaného mimoriadneho dovolania bolo Uznesením NS SR sp. zn. 3 M Cdo 2/2010 zo dňa 17. 02. 2011 (ďalej len „Rozhodnutie NS SR") zrušené:

- Rozhodnutie KS, ktorým bolo potvrdené Rozhodnutie OS vo výroku o zamietnutí návrhu Povinného na zastavenie exekúcie,

- Rozhodnutie OS vo výroku a zamietnutí návrhu Povinného na zastavenie exekúcie a vec v rozsahu zrušenia bola vrátená na ďalšie konanie.

NS SR vo svojom Rozhodnutí NS SR uviedol, že exekučné tituly, na základe ktorých bola vykonávaná exekúcia, boli údajne vydané v rozpore so zákonom a osobou, ktorá na takéto konanie nebola oprávnená. Preto NS SR ako dovolací súd dospel k záveru, že predložené exekučné tituly sú údajne nulitnými aktmi, ktoré nemajú žiadnu právnu silu. ...

Sťažovateľ považuje rozhodnutie NS SR za arbitrárne a za prejav svojvôle. ... Podľa názoru Sťažovateľa, NS SR vyslovil právne závery, avšak náležité sa nevysporiadal so skutočnosťami, zohľadnenie ktorých je nevyhnutné pre právne posúdenie veci a rozhodol na základe nepodloženej právnej konštrukcie, ktorú navyše nedostatočne odôvodnili.

Sťažovateľ má za to, že dovolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočne nevysporiadal s relevantnými skutkovými tvrdeniami a právnym posúdením veci, čím porušil jeho právo na súdnu a inú ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR, článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach, ako aj vlastníckeho práva Sťažovateľa v zmysle ustanovenia článku 20 ods. 1 Ústavy SR, článku 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článku 1 ods. 1 Prvého dodatkového protokolu k Európskemu dohovoru o ľudských právach.»

Sťažovateľka nesúhlasí s právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v napadnutom rozhodnutí, podľa ktorého správca konkurznej podstaty „nemal... právomoc vydávať vo veciach zdravotného poistenia platobné výmery ako individuálne správne akty“.

Podľa názoru sťažovateľky *„Existencia DZP po jej zrušení mala... smerovať k jej likvidácii“*, z čoho podľa jej názoru *„vyplýva, že zrušená poisťovňa nemohla stratiť oprávnenie vyrubovať zdravotné poistné v správnom konaní. O dôvodoch absencie takéhoto oprávnenia v daných skutkových a právnych súvislostiach sa však Sťažovateľ z odôvodnenia Rozhodnutia NS SR nedozvedel.“.*

Sťažovateľka ďalej uvádza, že „V prejednávanej veci sa likvidácia DZP neskončila štandardným spôsobom, ale na návrh likvidátora DZP (ktorý bol podľa ustanovenia § 4 ods. 1 ZoKV jednou z osôb oprávnených podať návrh na vyhlásenie konkurzu) bol na majetok DZP v likvidácii vyhlásený na základe Uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7K 70/01-30 zo dňa 20. 04. 2001 konkurz. Ako už bolo uvedené, vyhlásením konkurzu došlo k prerušeniu likvidácie na základe ustanovenia § 13a prvá veta ZoKV.

Keďže v čase vydania Platobných výmerov bolo na majetok DZP vedené konkurzné konanie a v zmysle ustanovenia § 14 ods. (1) písm. a) ZoKV prešlo na SKP oprávnenie nakladať s majetkom konkurznej podstaty DZP, ako aj výkon práv a povinností, ktoré súvisia s nakladaním s majetkom konkurznej podstaty DZP. V dôsledku tejto skutočnosti sa mal na činnosť a právny stav DZP prioritne aplikovať ZoKV. Vyplýva to jednoznačne z ustanovenia § 66e ods. (2) ZoKV v znení platnom k vydaniu Platobných výmerov, na základe ktorého ustanovenia iných právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy upravené aj týmto zákonom (poznámka: t. j. ZoKV), sa na konkurz a vyrovnanie nepoužijú, ak upravujú tieto právne vzťahy odlišne od tohto zákona. V zmysle uvedeného ustanovenia bolo potrebné na právny stav, právne vzťahy a činnosť DZP prioritne aplikovať ustanovenia ZoKV, a to dokonca i v prípade, že tú istú otázku upravoval ZoZP odlišne. Z uvedeného všeobecného pravidla zákonodarca pripustil v ustanovení § 66e ods. (3) ZoKV jedinú výnimku, a to v prípade uplatňovania pohľadávok zdravotných poisťovní voči platiteľom poistného, na ktorých bol vyhlásený konkurz alebo sa povolilo vyrovnanie, kedy sa mali primerane použiť ustanovenia § 71c a 71d ZoZP. To však nie je náš prípad, keďže v čase

vydania Platobných výmerov bol vyhlásený konkurz na majetok zdravotnej poisťovne (DZP) a nie na platiteľa poistného (Povinného).

Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností a následnej priamej aplikácie ustanovenia § 14 ods. (1) písm. a) ZoKV prešlo na SKP oprávnenie nakladať so všetkým majetkom konkurznej podstaty DZP, ako aj výkon práv a povinností, ktoré súvisia s nakladaním s majetkom konkurznej podstaty DZP.

Za logické je potom potrebné podľa nášho názoru považovať také konanie SKP (povinného konať zo zákona s odbornou starostlivosťou), ktoré smeruje v rámci konkurzu aj k vymáhaniu pohľadávok, a to spôsobom, ktorý si konkrétny tvp pohľadávky vyžaduje. V danom prípade práve najskôr jej predpísaním formou platobného výmeru. Ak by sme sa riadili argumentáciou NS SR uvedenou v Rozhodnutí NS SR, tak potom DZP a jej SKP by boli oprávnení jedine inkasovať dobrovoľne zaplatené poistné, avšak chýbali by im akékoľvek právne nástroje na reálne vymáhanie dobrovoľne nezaplateného poistného na povinné zdravotné poistenie a poplatku z omeškania, čo považujeme za absurdné a v rozpore s úmyslom zákonodarcu.

V tejto súvislosti sa zároveň vynára otázka, kto teda mal byť podľa názoru NS SR oprávnený vydať Platobné výmery, ak to nebola v čase vyhláseného konkurzu na majetok DZP ani DZP a ani DZP konajúca jej SKP, pričom na V. toto oprávnenie preukázateľne neprešlo a Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou vznikol až 01. 11. 2004. Odpoveď na túto otázku Sťažovateľ v odôvodnení Rozhodnutia NS SR nenašiel.“.

K nulite právnych aktov sťažovateľka v sťažnosti argumentuje tým, že:

„Zo samotného právneho výkladu nulity právneho aktu vyplýva skutočnosť, že musí ísť o bezpochyby jednoznačné, zjavné a hrubé porušenie zákona alebo procesných princípov. Právna úprava vychádza z toho, že v prípade vyhlásenia nulity právneho aktu musí ísť o závažný a jednoznačný rozpor s právnym poriadkom.

K výkladu nulity nie je pritom možné pristupovať rozširujúcim spôsobom. Uvedené chápanie podporuje aj európska judikatúra, v zmysle ktorej treba dôvody nulity vykladať reštriktívne a teda obmedziť dôvody nulity právnych aktov v rámci rozhodovacej praxe súdov.

Sťažovateľ ma za to, že Platobné výmery ako exekučné tituly sú platnými aktmi vydanými v súlade so zákonom. Sťažovateľ na základe identických platobných výmerov ako sú Platobné výmery (líšiacich sa osobou povinného a výškou záväzku) inicioval značné množstvo exekučných konaní, v ktorých samotné súdy neposúdili právoplatné a vykonateľné platobné výmery ako nulitné akty, a to aj napriek skutočnosti, že sa touto otázkou v rámci podaných námietok, resp. iných podaní priamo zaoberali.“

Podľa názoru sťažovateľky „Pripustenie argumentácie NS SR uvedenej Rozhodnutí NS SR kauzálne znamená, že po zrušení DZP odo dňa 17. 7. 1999 (až do prípadného vzniku Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou dňa 01. 11. 2004) bolo počas viac ako piatich rokov úplne paralyzované predpisovanie nezaplatených poistných na povinné zdravotné poistenie a poplatkov z omeškania za jeho neskoré odvedenie zrušenej zdravotnej poisťovni, na čo zjavne NS SR nebral žiadny zreteľ. Preukázateľní dlžníci zrušenej zdravotnej poisťovne by sa na základe uvedeného celkom jednoznačne dostali do zvýhodneného imunitného postavenia oproti dlžníkom existujúcich zdravotných poisťovní. Aplikácia právneho názoru NS SR uvedeného v Rozhodnutí NS SR na stav zrušenej zdravotnej poisťovne - DZP podľa nášho názoru zavádza bezdôvodnú (a oproti subjektom riade plniacim odvodové povinnosti navyše nespravodlivú) platobnú imunitu pre dlžníkov zrušenej zdravotnej poisťovne, voči ktorým by nebolo možné počas predmetného obdobia aktívne a efektívne vymáhať pohľadávky spôsobom vydania platobného výmeru, ktorý je exekučným titulom.“.

Na základe dôvodov uvedených v sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 M Cdo 2/2010 zo dňa 17. 02. 2011 došlo k porušeniu vlastníckeho práva Sťažovateľa v zmysle ustanovenia článku 20 ods. 1 Ústavy SR, článku 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článku 1 ods. 1 Prvého dodatkového protokolu k Európskemu dohovoru o ľudských právach, a zároveň k porušeniu práva Sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle ustanovenia článku 46 ods. 1 Ústavy SR, článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 M Cdo 2/2010 zo dňa 17. 02. 2011 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva Sťažovateľovi náhradu trov konania titulom trov právneho zastúpenia Sťažovateľa. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný zaplatiť trovy právneho zastúpenia Sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy, návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ustanovenie § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde upravuje aj ďalší dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti na základe jej zjavnej neopodstatnenosti.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavnú neopodstatnenosť ide vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím štátneho orgánu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a základným právom, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený tak

možno považovať taký návrh, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorého by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 27/04, I. ÚS 158/05, IV. ÚS 300/08, IV. ÚS 158/09).

1. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 MCdo 2/2010 zo 17. februára 2011

Predmetom sťažnosti je namietanie porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 MCdo 2/2010 zo 17. februára 2011.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach (právo na spravodlivé súdne konanie).

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za arbitrárne. Podľa jej názoru sa najvyšší súd náležite nevysporiadal so skutočnosťami, ktorých zohľadnenie je nevyhnutné na právne posúdenie veci, a rozhodol na základe právnej konštrukcie, ktorú dostatočne neodôvodnil, a tým porušil jej v sťažnosti označené práva; namieta tiež

extenzívny výklad najvyššieho súdu o nulite právnych aktov. V tejto súvislosti poukazuje na nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 182/2010.

O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia v súvislosti s právnym posúdením ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov. Podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a právnych názorov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010). Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

Najvyšší súd svojím uznesením sp. zn. 3 MCdo 2/2010 zo 17. februára 2011 vydaným v konaní o mimoriadnom dovolaní podanom generálnym prokurátorom

Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) zrušil tak uznesenie Okresného súdu Čadca č. k. 4 Er 371/2007-140 z 29. januára 2008 vo výroku o zamietnutí návrhu povinného na zastavenie exekúcie, ako aj uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 CoE 67/2008 z 27. februára 2009, ktorým toto uznesenie potvrdil.

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní poukázal na to, že *„oba súdy nevenovali dostatočnú pozornosť rozhodnutiam predloženým na výkon exekúcie napriek tomu, že im táto povinnosť vzniká už v momente rozhodovania o žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Predpokladom pre vykonanie exekúcie je existencia vykonateľného rozhodnutia, notárskej zápisnice alebo schváleného zmieru, ktoré sú bližšie špecifikované v § 41 Exekučného poriadku. Platobné výmery predložené v preskúmavanej veci ako exekučné tituly neboli vydané orgánom na vydanie takéhoto rozhodnutia príslušným; boli vydané správcom konkurznej podstaty úpadcu, ktorému takéto oprávnenie nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu. Ide o nulitné akty, z ktorého dôvodu je výkon exekúcie v danom prípade neprípustný. Vo väzbe na to poukázal na právny záver, ktorý bol vyjadrený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. apríla 2009 sp. zn. 3 M Cdo 20/2008.“*.

Najvyšší súd sa vo svojom dovolaní zaoberal dvomi okruhmi otázok:

1. V prvom rade najvyšší súd skúmal, *„či na nútený výkon rozhodnutia (exekúciu) bolo vydané rozhodnutie, ktoré môže byť podľa Exekučného poriadku titulom pre vykonanie exekúcie“*.

V tejto súvislosti uviedol:

«V čase, keď mali byť vydané vykonávané rozhodnutia (21. október 2002), postavenie zdravotných poisťovní upravoval zákon č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení predpisov účinných k 28. januáru 2003 (ďalej len „zákon č. 273/1994 Z. z.“). Uvedený zákon bol zrušený súčinnosťou od 1. novembra 2004 zákonom č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou. Z ustanovenia § 77a

ods. 9 tohto zákona vyplýva, že konania začaté pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 581/2004 Z. z. sa dokončia podľa zákona č. 273/1994 Z. z.

V dôsledku zrušenia povolenia na zriadenie zdravotnej poisťovne (ktoré nadobudlo právoplatnosť 17. júla 1999) sa P. zo zákona dostala do likvidácie (§ 34 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z.). Následne rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave z 20. apríla 2001 č. k. 7 K 70/2001-30 bol podľa zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov na majetok poisťovne vyhlásený konkurz. Správca konkurznej podstaty úpadcu v priebehu konkurzného konania vydal platobný výmer z 21. októbra 2002 číslo 847/2002 v spojení s rozhodnutím z 3. januára 2003 číslo 847/2002 a platobný výmer z 21. októbra 2002 číslo 848/2002 v spojení s rozhodnutím z 3. januára 2003 číslo 848/2002. Tieto rozhodnutia majú byť exekučným titulom pre exekúciu prebiehajúcu v tomto konaní, a to vo väzbe na postúpenie pohľadávky na oprávneného z tohto konania.»

2. Ďalej sa najvyšší súd zaoberal kľúčovou otázkou, či exekučný titul, ktorým v danej veci mali byť platobné výmery vydané správcom konkurznej podstaty úpadcu, je exekučným titulom podľa § 41 Exekučného poriadku.

K tejto otázke najvyšší súd uviedol:

«Predpokladom exekúcie je existencia rozhodnutia (okrem ak sa exekúcia vykonáva na základe vykonateľnej notárskej zápisnice). O aké rozhodnutie sa musí jednať podrobnejšie upravujú ustanovenia § 41 Exekučného poriadku. Vo všeobecnosti exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok (§ 41 ods. 1 Exekučného poriadku). Ustanovenie § 41 ods. 2 Exekučného poriadku taxatívne vymenúva, na podklade akých rozhodnutí je možné vykonať exekúciu. Okrem iných, exekúciu je možné vykonať na základe vykonateľných rozhodnutí orgánov verejnej správy a územnej samosprávy vrátane blokov na pokutu nezaplatenú na mieste (§ 41 ods. 2 písm. f) Exekučného poriadku). Za účinnosti zákona č. 273/1994 Z. z. pôsobnosť orgánu verejnej správy vykonávali aj zdravotné poisťovne. Preto boli v zmysle ustanovení § 19 ods. 2 a 3 uvedeného zákona oprávnené vydávať rozhodnutia (platobné výmery) o predpise poistného. Na uvedené konanie sa v zmysle ustanovení § 58 zákona

č. 273/1994 Z. z. vzťahovali predpisy o správnom konaní, pričom právoplatné rozhodnutie bolo preskúmateľné súdom (§ 58 ods. 5).

Ako vyplynulo z vyššie uvedeného skutkového stavu, platobné výmery, ktoré mali byť v posudzovanej veci exekučným titulom, neboli vydané zdravotnou poisťovňou ale správcom konkurznej podstaty úpadcu, ktorým bol majetok zdravotnej poisťovne. Preto je rozhodujúce vyriešiť otázku, či platobné výmery vydané správcom konkurznej podstaty sú exekučnými titulmi, pričom túto otázku je potrebné posudzovať v závislosti od postavenia správcu konkurznej podstaty.

Pod majetkom úpadcu vo všeobecnosti treba rozumieť aj pohľadávky úpadcu, ktoré existovali v čase vyhlásenia konkurzu na jeho majetok. Z toho vyplýva, že správca konkurznej podstaty má pri správe majetku úpadcu oprávnenie nakladať s majetkom podstaty a prechádza na neho aj výkon práv a povinností, ktoré súvisia s nakladaním s majetkom podstaty (§ 14 ods. 1 písm. a/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní). Z ustanovení uvedeného zákona však nevyplýva oprávnenie vydávať individuálne akty orgánu verejnej moci (správy). Pod správou majetku úpadcu vo vyššie uvedenom zmysle preto nemožno rozumieť výkon práv prislúchajúci orgánu verejnej moci (zdravotnej poisťovne). Správca konkurznej podstaty má iba právo (a povinnosť) vykonať všetky procesné úkony (podať žalobu, podnet orgánu, ktorý je oprávnený vo veci rozhodnúť) v záujme uspokojenia pohľadávok úpadcu. Postavenie orgánu verejnej správy by mohlo byť správcovi konkurznej podstaty dané len právnou úpravou, ktorá by expressis verbis takéto oprávnenie správcovi konkurznej podstaty priznávala. Pokiaľ takúto právnu úpravu právny poriadok neobsahuje, správca majetku konkurznej podstaty nie je oprávnený vydávať individuálne právne akty, ktoré sú exekučným titulom v zmysle ustanovení § 41 Exekučného poriadku.

Ako už bolo uvedené, predpokladom pre vydanie poverenia na vykonanie exekúcie a následné vydanie upovedomenia o začatí exekúcie je existencia vykonateľného rozhodnutia, pričom sa musí jednať o rozhodnutie vykonateľné po materiálnej aj formálnej stránke. Iba vykonateľné rozhodnutie totiž umožňuje v exekučnom konaní vynútiť plnenie. Súd sa pri skúmaní toho, či rozhodnutie je vykonateľné zaoberá predovšetkým tým, či sa jedná o rozhodnutie, ktoré možno vykonať podľa Exekučného poriadku, a či rozhodnutie je vykonateľné po formálnej ako aj po materiálne stránke. Ide pritom o predpoklady,

ku ktorým súd prihliada z úradnej povinnosti. Súčasťou týchto predpokladov je, že exekučný titul bol vydaný orgánom na vydanie takéhoto rozhodnutia príslušným. Ak rozhodnutie vydal neprísluší orgán, ide o právny akt nulitný, pri ktorom sa pre účely exekučného konania neuplatňuje princíp jeho správnosti ale naopak, má to za následok, že takéto rozhodnutie nie je možné vykonať. Nie je totiž aktom štátnej správy, resp. verejnej moci. Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadí sa na neho akoby neexistoval.

Vzhľadom na vyššie uvedené, treba aj na vydanie platobného výmeru správcom konkurznej podstaty v danej veci hľadieť ako na nulitný akt. Toho dôsledkom je, že v preskúmavanej veci absentuje exekučný titul pre vykonanie exekúcie. Pokiaľ ide o právne dôsledky nulitného aktu dovolací súd dáva do pozornosti rozhodnutia uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 56/1995, č. 70/1998, č. 72/1998, pričom do osobitnej pozornosti dáva rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené pod č. 58/1997, ktoré expressis verbis vyslovilo záver, že výkon rozhodnutia je neprípustný, ak je „exekučný titul" nulitným právnym aktom.»

Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 MCdo 2/2010 zo 17. februára 2011, avšak nezistil, že by účinky výkonu jeho právomoci v konaní o mimoriadnom dovolaní boli nezlučiteľné so zásadou spravodlivého procesu a základným právom účastníka konania na súdnu ochranu. Napadnuté uznesenie obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom jeho výklad právnych predpisov a závery z nich odvodené nie sú svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Na posúdenie ústavnosti vo vzťahu k odôvodneniu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu považoval ústavný súd za kľúčové zistenie, či spôsob, ktorým najvyšší súd zdôvodnil svoje rozhodnutie, je ústavne konformný.

Na tento účel ústavný súd zisťoval, či spôsob výkladu príslušných zákonných ustanovení, ktorým najvyšší súd zdôvodnil svoje rozhodnutie, vzhľadom na zistený skutkový stav nie je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu aplikovanej právnej úpravy. Ústavný súd sa síce stotožnil s právnym názorom sťažovateľky, že právo na spravodlivý proces zahŕňa aj

právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, avšak toto právo neznamená, že na každý argument sťažovateľky je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie treba podľa názoru ústavného súdu posudzovať vždy so zreteľom na konkrétny prípad. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa vysporiadal s kľúčovými námietkami sťažovateľky týkajúcimi sa predovšetkým povahy platobných výmerov vydaných správcom konkurznej podstaty v rozsahu potrebnom na prijatie rozhodnutia v konaní o mimoriadnom dovolaní.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom najvyššieho súdu na výklad príslušných zákonných ustanovení nestotožnila (a v dôsledku toho ani s jeho rozhodnutím vo veci samej), nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Z tohto dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

V obdobných veciach ústavný súd už formuloval svoje právne názory (III. ÚS 243/09, IV. ÚS 410/2010, I. ÚS 4/2011, IV. ÚS 251/2011); ústavný súd poukazuje v tejto súvislosti na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej za zjavne neopodstatnenú sťažnosť považuje ústavný súd aj takú sťažnosť, ktorou sťažovateľ namieta porušenie ústavou, prípadne kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručeného práva alebo slobody na základe takých tvrdení a argumentov, ktoré už v rámci svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti, rozhodujúc o obdobnej sťažnosti (hoci aj iného sťažovateľa) posúdil a vyhodnotil ako neodôvodnené (IV. ÚS 55/09).

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 11 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 MCdo 2/2010 zo 17. februára 2011

V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 11 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu vyplýva, že sťažovateľka porušenie uvedených práv namieta v spojitosti s porušením základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým postupom a uznesením najvyššieho súdu a možným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemožno vzhľadom na to uvažovať ani o porušení ďalších práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2013